

Nr 196.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående avstående i vissa fall av allmänna arvsfondens rätt till arv; given Stockholms slott den 23 februari 1934.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—7:o hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 23 februari 1934.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler följande frågor om avstående av allmänna arvsfondens rätt till arv efter vissa personer och anför därvid:

1:o.

Rätten till arv efter förre hemmansägaren Erik Adolf Westman från Vendels socken. Den 9 februari 1932 avled förre hemmansägaren Erik Adolf Westman från Romstarbo i Vendels socken av Uppsala län utan

att, såvitt en efter honom upprättad bouppteckning utvisar, efterlämna någon arvsberättigad släkting. Behållningen i boet utgjorde enligt bouppteckningen 14,766 kronor 51 öre.

Den 1 juni 1932 anställdes inför Uppsala läns norra domsagas häradsrätt vittnesförhör rörande tillkomsten av vissa utav Westman fällda yttranden av innehåll, att jordbruksarbetaren Evert Höglund i Golvsta, Alunda socken, skulle erhålla så stor del av kvarlåtenskapen efter Westman, att Höglund därför kunde inköpa ett hemman, samt att Höglunds halvsyster Svea Höglund i Romstarbo, Vendels socken, skulle erhålla återstoden av kvarlåtenskapen.

Berörda yttranden bevakades den 27 september 1932 vid häradsrätten såsom muntligt testamente efter Westman.

Sedan kammaradvokatfiskalsämbetet med hänsyn till bestämmelserna i 4 § lagen den 8 juni 1928 om allmänna arvsfonden underställt frågan om godkännande av berörda testamente Kungl. Maj:ts prövning, förklarade Kungl. Maj:t genom beslut den 9 december 1932, att klander mot ifrågasvarande såsom muntligt testamente bevakade yttranden skulle för allmänna arvsfondens räkning äga rum.

Efter det ämbetet i anledning därav vid förenämnda häradsrätt anhängiggjort klandertalan mot förordnandet, förklarade häradsrätten genom utslag den 8 mars 1933 detsamma icke utgöra hinder för allmänna arvsfonden att tillträda kvarlåtenskapen efter Westman, vilket utslag vunnit laga kraft.

Med utlåtande den 5 februari 1934 har kammaradvokatfiskalsämbetet överlämnat en till Kungl. Maj:t ställd, till länsstyrelsen i Uppsala län ingiven och av länsstyrelsen med eget utlåtande den 27 januari 1934 till kammaradvokatfiskalsämbetet översänd skrift, däri förutnämnda Evert Höglund och Svea Höglund anhållit, att allmänna arvsfondens rätt till arv efter Westman måtte helt eller delvis avstås till förmån för dem.

Till stöd för ansökningen hava sökandena åberopat de såsom testamente bevakade yttrandena av Westman samt i övrigt anfört i huvudsak följande.

Sökandenas mormoder Kristina Hammerberg, avliden före Westman, hade varit dennes hushållerska under många år. År 1922 hade Westman sålt sitt jordbruk och flyttat med Kristina Hammerberg till ett av henne ägt ställe, där de sedan bott och arbetat tillsammans »som fästfolk». Sökandenas moder Edla Höglund, född Hammerberg, hade som ung haft tjänst hos Westman. Före sitt äktenskap hade hon haft ett barn, sökanden Evert Höglund, och i äktenskapet hade fötts en dotter, sökanden Svea Höglund. Båda sökandena hade så gott som vuxit upp i Westmans hem. Trots att Edla Höglund med sin familj haft eget hem i Tegelsmora socken, hade Evert Höglund bott hos Westman tills han nått sådan ålder, att han kunnat få anställning på annat håll. Westman hade många gånger för flera personer talat om att köpa ett ställe åt Evert Höglund, men denne hade vid dessa tillfällen varit för ung. Sökandena vore meddellösa, och Svea Höglund hade ett barn utom äktenskap att försörja.

Länsstyrelsen i Uppsala län har vid sitt utlåtande fogat dels en av landsfiskalen i Dannemora distrikt avgiven rapport i ärendet, dels ock av åtskilliga personer utfärdade intyg rörande sökandena och deras förhållande till Westman. Av rapport och intyg bekräftas i huvudsak vad sökandena anfört såsom stöd för sin ansökning. Av andra till ärendet hörande handlingar framgår, att Evert Höglund är född 1909 och Svea Höglund 1912. Länsstyrelsen har för egen del tillstyrkt, att en väsentlig del av kvarlåtenskapen efter Westman avstodes till sökandenas förmån.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har tillstyrkt, att viss del av behållningen i boet efter Westman efterskänktes till sökandena, vilken del skäligen syntes böra bestämmas till 7,500 kronor. Vid sådant efterskänkande borde efter ämbetets mening Evert Höglund, som enligt vad utredningen gäve vid handen stått den avlidne närmare än Svea Höglund, bekomma ett större belopp än den sistnämnda, förslagsvis 5,000 kronor, och Svea Höglund således 2,500 kronor.

I likhet med de i ärendet hörda myndigheterna finner jag skäligt, att någon del av kvarlåtenskapen efter Westman avstås till förmån för sökandena. För egen del vill jag med hänsyn till omständigheterna förorda, att två tredjedelar av behållningen efterskänkes till sökandena. Tillräckliga skäl att tillerkänna Evert Höglund en större del än Svea Höglund synas mig icke vara förebragta.

Departements-
chefen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att två tredjedelar av det allmänna arvsfonden tillfallna arvet efter förre hemmansägaren Erik Adolf Westman från Romstarbo i Vendels socken må avstås till Evert Höglund och Svea Höglund att mellan dem lika fördelas.

2:o.

Rätten till arv efter sömmerskan Fredrika Gudmundsson från Väsby socken. Den 16 februari 1932 avled sömmerskan Fredrika Gudmundsson från Ornakärr i Väsby socken av Malmöhus län utan att, såvitt en efter henne upprättad bouppteckning utvisar, efterlämna någon arvsberättigad släkting. Enligt av boutredningsmannen avlämnad slutlig redovisning utgjorde behållningen i boet 21,719 kronor 9 öre, vilket belopp inlevererats till allmänna arvsfonden.

I en till Kungl. Maj:t ställd, till länsstyrelsen i Malmöhus län ingiven skrift hava Carolina Paulsson och Gerda Andersson, båda i Jonstorp, Klara Smitt i Hälsingborg och Anna Johansson i Everöd, samtliga kusiner till Fredrika Gudmundsson, hemställt, att hälften av behållningen i

boet efter Fredrika Gudmundsson måtte avstås till förmån för sömmerskan Alfrida Persson i Hälsingborg, arbetaren Gustaf Larsson och lantbrukaren Arvid Jönssons hustru Anna Jönsson, båda i Jonstorp, samt förra småskollärarinnan Johanna Johansson i Höja, vilka jämväl vore kusiner till den avlidna och levde i knappa ekonomiska omständigheter. Till ytterligare stöd för ansökningen hava sökandena anført, att Fredrika Gudmundsson, som plötsligt borttryckts genom hjärtslag och därför icke hunnit förordna om sin kvarlåtenskap, till dem fällt vissa yttranden av innehåll, att staten icke skulle få hennes kvarlåtenskap utan att denna skulle tillfalla hennes mest behövande kusiner.

Länsstyrelsen har den 29 oktober 1932 till kammaradvokatfiskalsämbetet avgivit utlåtande över ansökningen, varjämte länsstyrelsen till ämbetet överlämnat yttrande av landsfiskalen i Höganäs distrikt ävensom övrig i ärendet införskaffad utredning.

Av utredningen inhämtas bland annat följande:

Alfrida Persson är född 1874 och ogift. Hon bedriver sedan omkring 25 år tillbaka damskrädderirörelse i Hälsingborg. Rörelsen är numera av ganska ringa omfattning. Beträffande sina ekonomiska förhållanden har Alfrida Persson själv uppgivit, att hennes enda tillgångar utgjordes av möbler, husgeråd och förnödenheter för rörelsen till ett sammanlagt värde av högst 1,000 kronor samt att hon häftade i skuld till en broder med 4,000 kronor. För åren 1929, 1930 och 1931 har hon enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerats till en inkomst av respektive 1,280, 1,250 och 1,660 kronor. En hos Alfrida Persson sedan 18 år tillbaka anställd sömmerska har uppgivit, att Alfrida Persson och Fredrika Gudmundsson varit synnerligen goda vänner och flera gånger årligen vistats hos varandra under längre eller kortare perioder.

Gustaf Larsson, som är född 1880, är gift och har i äktenskapet sex barn. Två av dessa äro minderåriga, och en son i 25-årsåldern är till följd av invaliditet oförmögen till arbete. Larsson äger en fastighet med taxeringsvärde av 4,500 kronor samt lösören till värde av 1,000 kronor, varjämte han har inestående i bank 4,700 kronor. Enligt egen uppgift har han inga skulder. Hans till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade inkomst har för åren 1929—1931 växlat mellan 1,000 och 1,200 kronor. I ett polisförhørsprotokoll har antecknats, att Gustaf Larsson stått Fredrika Gudmundsson nära och rätt ofta besökt henne i hennes hem.

Anna Jönsson är född 1882. Hennes man, lantbrukaren Arvid Jönsson, vilken är född 1875, lider enligt företett läkarintyg av lungtuberkulos i avancerat stadium och är till följd därav oförmögen att utföra kroppsligt arbete. Makarna hava fem barn, därav ett minderårigt. En dotter, 24 år gammal, har sedan barndomen lidit av hjärtfel och är mindre arbetsför. Mannen Jönsson äger två fastigheter med taxeringsvärde av tillhopa 24,000 kronor samt lösegendom till värde av 6,435 kronor, varjämte han har i bank inestående omkring 900 kronor. Fastigheterna äro intecknade för 12,500 kronor. I övrigt har han inga skulder. För åren 1929, 1930 och 1931 har han taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt för respektive 1,780, 1,040 och 1,670 kronor. En fjärdingsman har uppgivit, att Anna Jönsson stått Fredrika Gudmundsson nära och att de rätt ofta vistats i varandras hem.

Johanna Johansson är född 1871 och ogift. Alltsedan 1901 har hon på grund av nervsjukdom varit oförmögen till arbete och för sin försörjning hänvisad till hjälp av sina släktingar. Hon uppbär pension enligt lagen om allmän pensionsförsäkring med 140 kronor 40 öre om året. En syster till Johanna Johansson har uppgivit, att Johanna Johansson i sin ungdom flitigt umgåtts med Fredrika Gudmundsson och att förhållandet mellan dem alltid varit det bästa. Sedan Johanna Johansson blivit sjuk, hade hon ofta fått mottaga besök av Fredrika Gudmundsson.

Landsfiskalen i Höganäs distrikt har i sitt yttrande föreslagit, att till de ifrågavarande kusinerna måtte avstås ett belopp av 11,000 kronor att mellan dem fördelas med 3,000 kronor till Alfrida Persson, 2,500 kronor till Gustaf Larsson, 1,500 kronor till Anna Jönsson och 4,000 kronor till Johanna Johansson.

För egen del har *länsstyrelsen* anfört bland annat:

Av utredningen syntes det ådagalagt, att Alfrida Persson och Johanna Johansson levde under sådana villkor och förhållanden, att det med hänsyn till omständigheterna finge anses billigt, att viss del av kvarlåtenskapen avstodes till deras förmån. Ehuru Gustaf Larsson och Anna Jönsson måste anses vara i ekonomiskt avseende gynnsammare ställda, syntes likväl med hänsyn till storleken av deras familjer och däri förekommande sjuklighet hinder icke böra möta för att jämväl de finge komma i åtanke. Länsstyrelsen hade under sådana förhållanden icke något att erinra mot bifall till ansökningsen, varjämte länsstyrelsen ansåge sig böra biträda landsfiskalens förslag beträffande storleken av de belopp, som skäligen borde tillkomma envar av ifrågavarande personer.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har i utlåtande den 21 december 1933 anfört i huvudsak följande:

Ämbetet hade hört de personer, till vilkas förmån ansökningsen gjorts, och hade dessa därvid förklarat sig biträda ansökningsen.

Av den verkställda utredningen syntes framgå, att samtliga ifrågavarande personer, vilka varit kusiner till Fredrika Gudmundsson, stått henne nära samt befunne sig i små ekonomiska omständigheter. På grund därav och då enligt den arvsordning, som gällt innan lagen den 8 juni 1928 om arv trätt i kraft, Alfrida Persson skulle hava bekommit $\frac{1}{40}$, Gustaf Larsson $\frac{1}{20}$, Anna Jönsson $\frac{1}{30}$ och Johanna Johansson $\frac{1}{32}$ av behållningen i boet efter den avlidna, ansåge sig ämbetet böra tillstyrka, att till bemälda personer avstodes de andelar av kvarlåtenskapen, som enligt vad nyss sagts skulle hava tillkommit dem enligt äldre lag.

I likhet med de i ärendet hörda myndigheterna finner jag skäligt, att någon del av kvarlåtenskapen efter Fredrika Gudmundsson avstås till förmån för hennes ifrågavarande fyra kusiner. Vad angår storleken av de understöd, som böra komma ifråga, ansluter jag mig till det av landsfiskalen i orten framlagda och av länsstyrelsen biträdda förslaget, vilket enligt min mening får anses väl avvägt.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

*Departements-
chefen.*

att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter Fredrika Gudmundsson från Ornakärr i Väsby socken må avstås 3,000 kronor till Alfrida Persson, 2,500 kronor till Gustaf Larsson, 1,500 kronor till Anna Jönsson samt 4,000 kronor till Johanna Johansson.

3:o.

Rätten till arv efter förre hovmästaren Carl Herman Bergström. Den 26 maj 1932 avled förre hovmästaren Carl Herman Bergström i Norrköping utan att, såvitt en efter honom upprättad bouppteckning utvisar, efterlämna någon arvsberättigad släkting. I bouppteckningsinstrumentet antecknades, att arrendatorn Carl Albin Bergström under förmenande att han vore trolovningsbarn till Carl Herman Bergström gjorde anspråk på arv efter honom. Behållningen i boet utgjorde enligt bouppteckningen 4,301 kronor 32 öre.

I en till Kungl. Maj:t ställd, till länsstyrelsen i Östergötlands län ingiven och av länsstyrelsen med eget yttrande den 31 januari 1933 till kammaradvokatfiskalsämbetet översänd skrift har nu arrendatorn Bergström anhållit att, då han på grund av arvsrätt ägde framför allmänna arvsfonden rätt till den avlidnes kvarlåtenskap, Kungl. Maj:t måtte avstå från arvsfondens anspråk på samma kvarlåtenskap till förmån för honom eller, därest detta yrkande icke kunde bifallas, att allmänna arvsfondens rätt till kvarlåtenskapen måtte efterskänkas till hans förmån. Till stöd för ansökningsen har anförts bland annat, att före och vid tiden för sökandens födelse Carl Herman Bergström och sökandens moder varit trolovade eller att i varje fall Carl Herman Bergström lämnat hans moder äktenskapslöfte. Till styrkande av sina uppgifter härutinnan har sökanden åberopat vissa vid ansökningsen fogade handlingar.

Länsstyrelsen har i sitt yttrande tillstyrkt avstående av allmänna arvsfondens rätt till kvarlåtenskapen till förmån för sökanden.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har genom vederbörande landsfiskal införskaffat utredning rörande sökandens ekonomiska förhållanden, varav framgår i huvudsak följande.

Sökanden, som vore född den 13 november 1890 och änkling sedan år 1929, hade i äktenskapet nio barn, av vilka det yngsta adopterats av andra personer. Sju barn i åldern 5—18 år vistades i hemmet, och en 15-årig dotter hade tjänst hos annan person. Sökanden arrenderade en gård om 60 tunnland i Väsby i Össebygarns socken av Stockholms län mot ett årligt arrende av 1,200 kronor, varjämte han hade att erlagga gårdens skatter med omkring 500 kronor och amortering å elektrisk anläggning med 180 kronor. För hemmets skötsel hade sökanden hos sig anställt en hushållerska. Tillgångarna i hans bo utgjordes, förutom av nödigt enkelt

bohag, av 2 hästar, 10 kor och nödvändigaste redskap. Skulderna uppginge till omkring 2,600 kronor.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har med skrivelse den 6 oktober 1933 överlämnat ärendet till Kungl. Maj:ts prövning och därvid för egen del anført i huvudsak följande.

Enligt 3 kap. 2 § lagen om arv den 8 juni 1928, vilken lag vore tillämplig å förevarande arvsfråga, ägde barn utom äktenskap arvsrätt efter sin fader allenast i de fall, då barnet vore trolovningsbarn eller då fadern i viss ordning avgivit förklaring, att barnet skulle hava samma rätt till arv efter honom som barn av äktenskaplig börd. Sökanden hade emellertid enligt ämbetets mening icke styrkt, att han vore trolovningsbarn till den avlidne eller att denne i livstiden avgivit sådan förklaring beträffande sökanden, som nyss nämnts. Ämbetet kunde därför icke för sin del medgiva någon arvsrätt för sökanden efter den avlidne, vilken rätt således finge anses vara tvistig. Ämbetet hemställde, att sökandens framställning i denna del icke måtte föranleda någon åtgärd.

Till stöd för sitt alternativa yrkande om efterskänkande av allmänna arvsfondens rätt till kvarlåtenskapen efter Carl Herman Bergström hade sökanden åberopat att han vore barn utom äktenskap till Carl Herman Bergström, och torde den i ärendet förebragta utredningen också giva vid handen, att denna sökandens uppgift vore riktig. På grund härav och med hänsyn jämväl till de billighetsskäl, som föreläge, ansåge sig ämbetet böra tillstyrka ett efterskänkande av den rätt, som kunde tillkomma allmänna arvsfonden till ifrågavarande kvarlåtenskap.

Då frågan, huruvida sökanden är att anse som Carl Herman Bergströms trolovningsbarn och på grund därav berättigad att taga arv efter denne, är av beskaffenhet att icke kunna upptagas och avgöras annorledes än i rättegångsväg, finner jag ansökningen kunna i nu förevarande ordning komma under bedömande endast i den mån den avser ett efterskänkande till sökandens förmån av allmänna arvsfondens eventuella rätt till kvarlåtenskapen efter Carl Herman Bergström. Då de i ärendet föreliggande omständigheterna enligt min mening tala för bifall till ansökningen i denna del, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

*Departements-
chefen.*

att den rätt, allmänna arvsfonden må äga till arv efter förre hovmästaren Carl Herman Bergström från Norrköping, må avstås till förmån för arrendatorn Carl Albin Bergström.

4:o.

Rätten till arv efter förre hemmansägaren Karl Johan Jonsson från Nysunds socken. Den 7 juni 1932 avled förre hemmansägaren Karl Johan Jonsson från Sirbo i Nysunds socken av Örebro län utan att, såvitt en efter honom upprättad bouppteckning utvisar, efterlämna någon arvs-

berättigad släkting. Behållningen i boet utgjorde enligt bouppteckningen 90,564 kronor 44 öre.

Under år 1932 hade Jonsson låtit upprätta ett utkast till testamente, enligt vilket elva särskilda legat å sammanlagt 26,000 kronor skulle utgå av hans kvarlåtenskap. En av de avsedda testamentstagarna, vilken tilldelats ett belopp av 2,000 kronor, har efter Jonssons död förklarat sig avstå från sina å förordnandet grundade anspråk. Sedan förordnandet, som icke blivit av Jonsson underskrivet, vid vederbörande häradsrätt bevakats såsom muntligt testamente, har detsamma av kammaradvokatfiskalsämbetet godkänts såsom testamente efter Jonsson.

I särskilda till Kungl. Maj:t ställda, till länsstyrelsen i Örebro län inkomna och av länsstyrelsen med egna utlåtanden överlämnade ansökningar hava *dels* hustrun Johanna Lovisa Johansson i Gisselnäs, *dels* Karl Felix Larsson i Deldenäs genom sin broder Emil Larsson därstädes, *dels* Johan Knut Petterson och hans hustru Johanna Petterson i Sirbo, *dels* ock Anna Olivia Larsson i Stockholm anhållit, att en del av den allmänna arvsfonden tillkommande behållningen i boet efter Jonsson måtte efterskänkas till förmån för dem, vilka samtliga utom mannen Petterson varit den avlidnes kusiner.

Till stöd för ansökningarna har anförts av *Johanna Lovisa Johansson*, som begärt ett belopp av 2,000 kronor, att hon och hennes barn innehaft tjänst hos Jonsson, hon själv under två år, en son under ett år och en dotter under ett och ett halvt år, samt dessutom åt honom utfört många hjälpdagsverken, allt mot ringa eller ingen ersättning men mot löften att senare bliva ihågkomna, ävensom att hon och hennes make, vilka vore födda respektive 1850 och 1845, befunne sig i mycket små ekonomiska omständigheter; av *Karl Felix Larsson*, som likaledes begärt att få 2,000 kronor, att han tjänat hos Jonsson ett och ett halvt år och därjämte varit honom behjälplig med många dagsverken, alltid mot ringa eller ingen ersättning men mot löfte att bliva ihågkommen i dennes testamente, samt att han, som vore född 1873, vore medellös och till följd av nervsjukdom och allmän kroppslig svaghet helt oförmögen till arbete; av *makarna Petterson*, som anhållit att få 10,000 kronor eller eventuellt ett mindre belopp, att mannen Petterson arbetat åt Jonsson i tjugutre års tid mot synnerligen liten betalning men mot löfte om gottgörelse vid Jonssons frånfälle, att mannen Petterson nu vore över sextio år gammal och arbetslös samt att *makarna* befunne sig i mycket små omständigheter; samt slutligen av *Anna Olivia Larsson*, som begärt att få ett skäligt belopp, att hon, som vore född 1881, saknade tillgångar och icke hade större kontant inkomst än 30 kronor i månaden, som hon förtjänade såsom hushållerska.

Genom polisutredning har utrönts, att Johanna Lovisa Johansson och hennes man ej äga annan tillgång för sitt uppehälle än understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring med sammanlagt 190 kronor 40 öre om året för dem båda och att makarna icke genom eget arbete kunna

bidraga till sin försörjning utan underhållas av en dotter, hos vilken de bo; att Karl Felix Larssons uppgifter om medellöshet och arbetsförmåga äro riktiga och att han åtnjuter understöd enligt omförmälda lag med 245 kronor för år; att makarna Petterson, som leva i torftiga omständigheter, jämte en deras son vid bouppteckningen efter Jonsson bevakat fordran för utfört arbete hos Jonsson under de tio sistförflutna åren med sammanlagt 923 kronor 50 öre, vilket belopp även utbetalts till dem; samt att Anna Olivia Larsson för år 1932 taxerats för en inkomst av 950 kronor.

Länsstyrelsen har utan angivande av skäl avstyrkt bifall till Johanna Lovisa Johanssons, Karl Felix Larssons och Anna Olivia Larssons ansökningar. Beträffande makarna Pettersons ansökning har länsstyrelsen anført, att den, jämväl med hänsyn till att makarna Petterson bevakat och erhållit gottgörelse för utfört arbete, icke syntes förtjäna avseende.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har den 20 januari 1934 avgivit infortrat utlåtande i ärendet och därvid anført bland annat följande:

Av den i ärendet verkställda utredningen framginge, att Johanna Lovisa Johansson vore dotter till en moster till den avlidne, att Karl Felix Larsson och Anna Olivia Larsson vore barn till en morbror till den avlidne, att Johanna Petterson vore dotter till en faster till den avlidne samt att alla sökandena befunne sig i små ekonomiska omständigheter. Stadgandet i 5 kap. 3 § lagen den 8 juni 1928 om arv finge därför anses vara tillämpligt å sökandena, varför ämbetet ansåge ansökningarna vara förtjänta av beaktande.

Beträffande storleken av de andelar av kvarlåtenskapen, som vid ett efterskänkande borde tillerkännas sökandena, utgjorde enligt ämbetets mening den arvsordning, som gällt innan nyssnämnda lag trätt i kraft, en lämplig grundval för beräkning av dessa andelar. Enligt denna arvsordning skulle Johanna Lovisa Johansson, Karl Felix Larsson och Anna Olivia Larsson hava bekommit vardera $\frac{1}{10}$ och Johanna Petterson $\frac{1}{24}$ av behållningen i boet efter den avlidne. Ämbetet ansåge sig böra tillstyrka ett avstående till förmån för dessa personer av de andelar av behållningen, som enligt vad nyss sagts skulle hava tillkommit dem, därest äldre lag varit tillämplig beträffande kvarlåtenskapen ifråga.

På grund av de i ärendet föreliggande omständigheterna finner jag skäligt, att någon del av kvarlåtenskapen efter Jonsson efterskänkes till förmån för dennes ifrågavarande fyra kusiner. Mot kammaradvokatfiskalsämbetets förslag beträffande storleken av de andelar av kvarlåtenskapen, som böra tillerkännas dem, har jag icke något att erinra.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att av det allmänna arvsfonden tillfallna arvet efter förre hemmansägaren Karl Johan Jonsson från Sirbo i Nysunds socken må avstås en fjrtiondel till envar av Johanna Lovisa Johansson, Karl Felix Larsson och Anna Olivia Larsson samt en tjugufjärdedel till Johanna Petterson.

*Departements-
chefen.*

5:o.

Rätten till arv efter Emma Karolina Katarina Pählman från Höganäs. Den 29 december 1932 avled Emma Karolina Katarina Pählman från Höganäs i Malmöhus län utan att, såvitt en efter henne upprättad boupp-teckning utvisar, efterlämna någon arvsberättigad släkting. Den till allmänna arvsfonden redovisade behållningen i boet uppgick till 3,248 kronor 42 öre.

I en till Kungl. Maj:t ställd, till länsstyrelsen i Malmöhus län ingiven och av länsstyrelsen med eget yttrande den 3 augusti 1933 till kammaradvokatfiskalsämbetet översänd skrift har Anna Maria Appeltofft, född Nilsson, i Hälsingborg, med förmälan att hon varit kusin till Emma Karolina Katarina Pählman, hemställt, att det allmänna arvsfonden tillfalla arvet efter den avlidna måtte helt eller till viss del avstås till sökandens förmån. Till stöd för ansökningsen har sökanden anført, bland annat, att hon vore 69 år gammal och gift med en skomakare, som vore 72 år gammal, att hon och hennes man befunne sig i synnerligen fattiga omständigheter och på grund av sjukdom vore oförmögna till arbete samt att de för sitt uppehälle vore hänvisade till en pension å tillhopa 408 kronor om året, som de uppbure enligt lagen om allmän pensionsförsäkring.

Länsstyrelsen har vid sitt yttrande fogat en av polismyndigheten i Hälsingborg avgiven rapport, enligt vilken makarna Appeltofft vid anställt förhör uppgivit bland annat följande:

Mannen Appeltofft lede av astma och dövhet, dock icke svårare än att han ännu i ringa omfattning kunde utföra skomakeriarbete. Hustru Appeltofft lede av kronisk lungsjukdom och vore oförmögen till arbete. Några tillgångar utöver nödigt bohag ägde makarna Appeltofft icke, men de hade heller icke några skulder. Mannens inkomst av arbete hade under de senaste 5—6 åren icke överstigit 200 kronor om året. Makarna hade i äktenskapet tre barn. Två av dessa vore gifta och kunde icke i nämnvärd utsträckning bidra till föräldrarnas försörjning. Yngste sonen, vilken vore handelsresande, vore ogift och bodde i hemmet vid de tillfällen, då han vistades i Hälsingborg. Han betalade 100 kronor i månaden till föräldrarna, då han vistades borta, samt något mera vid vistelse i hemmet. Dessa medel användes huvudsakligen till bostadshyra. Makarna Appeltofft förhyrde en trerumslägenhet mot en årlig hyra av 800 kronor. Två av rummen möblerades och disponerades av sonen. För verkstadslokal betalade mannen 226 kronor årligen. Hustrun hade alltsedan barndomen varit mycket god vän med fröken Pählman. Under de senaste 25 åren hade fröken Pählman varit bosatt i Höganäs, och under hela denna tid hade hon och makarna Appeltofft umgåtts flitigt. Fröken Pählman hade flera gånger årligen under längre eller kortare tider vistats i makarna Appeltoffts hem. Däremot hade hustru Appeltofft på grund av sjukdom icke så ofta besökt fröken Pählman. Under denna tid hade fröken Pählman ofta talat med makarna Appeltofft om sina enskilda angelägenheter och därvid yttrat, att hustru Appeltofft och två systor till henne skulle ärva fröken Pählmans kvarlåtenskap. Efter det nya

arvslagen trätt i kraft hade fröken Pählman, liksom tidigare, vid flera tillfällen yttrat, att hustru Appeltofft och hennes systrar skulle ärva fröken Pählmans kvarlåtenskap. Hustru Appeltofft hade då förklarat för fröken Pählman, att hon i så fall måste testamentera kvarlåtenskapen till hustru Appeltofft och systrarna, enär kvarlåtenskapen eljest komme att tillfalla allmänna arvsfonden. Härtill hade fröken Pählman svarat, att testamentet varit ordnat. I början av 1932 hade fröken Pählman, som tidigare lidit av åderförkalkning, blivit sinnesförvirrad och trott, att hon varit alldeles utfattig. Makarna Appeltofft förmenade, att sinnessjukdomen varit anledningen till att fröken Pählman icke låtit upprätta testamente.

I rapporten har vidare antecknats, att mannen Appeltofft för åren 1931 och 1932 icke taxerats till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt att en i ärendet hörd läkare förklarat, att hustru Appeltofft sedan flera år tillbaka lede av kronisk lungkatarr i så hög grad, att hon vore fullkomligt oförmögen till arbete.

Länsstyrelsen har tillstyrkt, att en skälig del av kvarlåtenskapen avstodes till sökanden.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har i utlåtande den 20 januari 1934 anfört i huvudsak följande.

Stadgandet i 5 kap. 3 § i lagen den 8 juni 1928 om arv vore tillämpligt å sökanden, varför ämbetet ansåge ansökningen vara förtjänt av beaktande. Beträffande storleken av den andel av kvarlåtenskapen, som vid ett efterskänkande borde tillerkännas sökanden, utgjorde enligt ämbetets mening den arvsordning, som gällde innan nämnda lag trätt i kraft, en lämplig grundval för andelens beräkning. Enligt denna arvsordning skulle sökanden som arvinge hava bekommit $\frac{1}{6}$ av behållningen i boet. Ämbetet tillstyrkte därför, att av behållningen i boet efter den avlidna till sökanden efterskänktes en andel av nyssberörda storlek.

På grund av vad i ärendet förekommit anser jag skäligt, att någon del av kvarlåtenskapen efter Emma Karolina Katarina Pählman efterskänkes till förmån för sökanden. Mot kammaradvokatfiskalsämbetets förslag beträffande storleken av den andel av kvarlåtenskapen, som bör tillerkännas sökanden, har jag icke något att erinra.

*Departements-
chefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att en sjättedel av det allmänna arvsfonden tillfalla arvet efter Emma Karolina Katarina Pählman från Höganäs må avstås till Anna Maria Appeltofft, född Nilsson.

6:o.

Rätten till arv efter disponenten Pontus Andersson från Motala. Den 19 oktober 1906 avled disponenten Pontus Anderssons hustru Maria Fredrika Elisabeth Andersson, född Beyer, efterlämnande såsom dödsbodelägare

sin bemålde man samt sina föräldrar, direktören Helmuth Theodor Beyer och dennes hustru Fredrika Beyer. Behållningen i boet uppgick enligt bouppteckning till 35,780 kronor 88 öre. Genom en den 10 november 1906 dagtecknad handling överlät Helmuth Theodor Beyer och hans förenämnda hustru å Pontus Andersson med full äganderätt sin rätt till arv efter den avlidna.

Den 30 december 1932 avled Pontus Andersson, som då var bosatt i Motala, utan att, såvitt en efter honom upprättad bouppteckning utvisar, efterlämna någon arvsberättigad släkting. Behållningen i boet efter honom utgjorde enligt bouppteckningen 179,227 kronor 6 öre.

Den 30 januari 1933 anställdes vid rådhusrätten i Göteborg vittnesförhör rörande tillkomsten av vissa utav Pontus Andersson fällda yttranden, varigenom han skulle hava förordnat om sin kvarlåtenskap till förman för sin avlidna hustrus bröder, trädgårdsmästaren Julius Beyer och direktören Robert Beyer, båda i Göteborg. Berörda yttranden bevakades sedermera den 13 februari 1933 vid rådhusrätten i Motala såsom muntligt testamente efter Pontus Andersson.

Sedan kammaradvokatfiskalsämbetet på grund av bestämmelserna i 4 § lagen den 8 juni 1928 om allmänna arvsfonden underställt Kungl. Maj:t frågan om godkännande av berörda testamente, förklarade Kungl. Maj:t genom beslut den 18 augusti 1933, att klander mot detsamma skulle för fondens räkning äga rum.

Efter det klandertalan anhängiggjorts vid rådhusrätten i Motala, förklarade rådhusrätten genom utslag den 15 januari 1934, att de åberopade yttrandena icke skulle utgöra hinder för allmänna arvsfonden att tillträda kvarlåtenskapen efter Pontus Andersson. Utslaget vann laga kraft.

Redan innan berörda rättegång avgjorts hade Julius Beyer och Robert Beyer i en till Kungl. Maj:t ställd, den 2 oktober 1933 dagtecknad skrift anhållit, att kvarlåtenskapen efter Pontus Andersson måtte i sin helhet avstås till deras förman att lika fördelas mellan dem.

Till stöd för ansökningen har anförts i huvudsak följande:

Båda sökandena hade stått Pontus Andersson nära. Mellan denne och sökandena hade alltid ett synnerligen gott förhållande varit rådande. Då Pontus Anderssons hustru avlidit, hade sökandenas föräldrar icke påfordrat att utbekomma något arv efter henne. På detta tillmötesgående från deras sida hade Pontus Andersson satt så stort värde, att det för honom framstått som en naturlig sak, att kvarlåtenskapen efter honom skulle tillfalla sökandena. Härom hade han också ofta talat. Det förtjänade framhållas, att om nya arvslagen varit tillämplig i förevarande fall, så hade sökandena varit berättigade till en del av kvarlåtenskapen. Sökandenas ekonomiska ställning vore sådan, att de vore i stort behov av Pontus Anderssons efterlämnade tillgångar.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift den 6 december 1933, vilken ingivits till länsstyrelsen i Östergötlands län, hava vidare Emma Andersson och Svea Thudén, båda i Motala, hemställt, att av kvarlåtenskapen efter Pon-

tus Andersson måtte avstås till förmån för Emma Andersson en årlig livränta å 1,120 kronor under hennes återstående levnad eller ett engångsbelopp, motsvarande livräntans uppskattade kapitalvärde, samt till förmån för Svea Thudén ett engångsbelopp av 3,000 kronor.

Till stöd för denna ansökning har anförts i huvudsak följande:

Båda sökandena, av vilka Emma Andersson vore 57 år och Svea Thudén 31 år, hade varit anställda hos Pontus Andersson sedan den 1 augusti 1920, Emma Andersson såsom husföreståndarinna och Svea Thudén såsom hembiträde. Under de första nio åren av deras tjänstetid hade hos Pontus Andersson inbott en hans moster, som vid sin död 1929 varit 92 år gammal. Vårnaden av henne hade varit särskilt besvärlig med hänsyn till hennes höga ålder och sjuklighet. Sökandena hade gjort sitt bästa för att tjäna sin husbonde samt vårda hans hem och tillhörigheter. Hans uppskattning av deras arbete samt hans tacksamhet mot dem härför hade visat sig på flera sätt. Särskilt hade han uttalat sin tacksamhet mot Emma Andersson för den vård, som lämnats mostern under hennes långa sjukdom. Vid flera tillfällen hade han också till Emma Andersson fällt yttranden av innehåll, att han som tack för hennes arbete skulle sörja för henne under hennes återstående levnadsdagar. Det vore sökandenas bestämda uppfattning, att Pontus Andersson, därest han insett att hans död varit så nära förestående, skulle ihågkommit sökandena på ett eller annat sätt. Emma Andersson hade den 5 juli 1933 drabbats av hjärnblödning, vilken sjukdom i förening med ett gammalt hjärtlidande samt högt blodtryck gjorde henne oförmögen att för framtiden genom eget arbete förtjäna sitt uppehälle. Sökandenas årliga löneförmåner hade utgjort, Emma Anderssons 1,120 kronor och Svea Thudéns 820 kronor. I dessa belopp inginge förmånen av fritt vivre, som av vederbörande taxeringsnämnd uppskattats till ett värde av 400 kronor för envar av dem. Efter Pontus Anderssons död vore sökandena på enahanda villkor anställda av utredningsmannen i boet för att vårda detsamma i avbidan på dess realisation. Några tillgångar utöver vad sökandena förtjänade ägde de ej.

Vid sistberörda ansökning har bland annat fogats dels ett läkarintyg, vilket bestyrker uppgifterna om Emma Anderssons sjukdom och arbetsoförmåga, dels ock utdrag av rådhusrättens i Motala dombok den 24 juli 1933, varav inhämtas, att vid på sökandenas begäran anställt vittnesförhör med tre personer, som varit Pontus Anderssons umgängesvännar, dessa sammanstämmande uttalat som sin bestämda uppfattning, att Pontus Andersson genom testamente skulle hava ihågkommit sina båda tjänarinnor, om han kunnat ana sin nära förestående bortgång, samt att två av vittnena dessutom uppgivit, att Pontus Andersson vid flera tillfällen till dem fällt yttranden av innehåll, att han ämnade sörja för Emma Anderssons återstående dagar.

Sedan länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län genom remiss den 12 oktober 1933 fått sig anbefallt att verkställa utredning i anledning av Julius Beyers och Robert Beyers ansökning och att däröver avgiva utlåtande, har länsstyrelsen i skrivelse till kammaradvokatfiskalsämbetet den 4 januari 1934 avgivit sådant utlåtande samt tillika överlämnat från magi-

straten i Göteborg inhämtat yttrande ävensom övrig i ärendet införskaffad utredning.

Länsstyrelsen i Östergötlands län har den 9 december 1933 med eget utlåtande till kammaradvokatfiskalsämbetet överlämnat Emma Anderssons och Svea Thudéns ansökning. Den 8 februari 1934 har samma länsstyrelse, efter inhämtande av yttrande från magistraten i Motala, till ämbetet avgivit utlåtande jämväl över Julius Beyers och Robert Beyers ansökning.

Av den verkställda utredningen framgår i huvudsak följande:

Julius Beyer är född 1876 och gift men barnlös. Ingen av makarna har 1933 taxerats för inkomst. Julius Beyer är jämte Robert Beyer och en deras syster ägare till egendomen Helmuthsro i Örgryte, taxeringsvärderad till 212,000 kronor. Julius Beyer arrenderar för 2,000 kronor om året syskonens andelar av egendomen och har där en handelsträdgård. Därjämte har han en blomsterhandel i Göteborg. Vid polisförhör har Julius Beyer uppgivit, att rörelsen år 1932 lämnat ett underskott av 1,900 kronor, att den även för år 1933 sannolikt komme att visa förlust eller möjligen en obetydlig vinst, att han häftade i skuld till olika personer med omkring 60,000 kronor, att hans enda tillgång utgjordes av andelen i egendomen Helmuthsro samt att hans ekonomiska ställning överhuvud vore sådan, att han icke blott vore ur stånd att betala räntorna å sina skulder utan även saknade inkomst till sitt och sin hustrus uppehälle.

Robert Beyer är född 1870 och gift samt har i äktenskapet en till myndig ålder kommen son. Han är verkställande direktör för aktiebolaget Hugo Scharfenberg & C:o och åtnjuter i denna egenskap en årslön av 10,000 kronor. Bolaget, som bildades 1929 för försäljning i parti av tapisserier, har ett aktiekapital av 87,500 kronor. Robert Beyer äger för egen del aktier till nominellt värde av 20,000 kronor. Någon utdelning å aktierna har icke förekommit. Robert Beyer har uppgivit, att han förgäves sökt uppbringa nytt rörelsekapital och att bolagets ställning nu vore så dålig, att risk föreläge för bolagets fortbestånd. Om Robert Beyer erhöile del av den ifrågavarande kvarlåtenskapen, skulle bolaget kunna fortsätta sin verksamhet, vilken enligt Robert Beyers mening framdeles skulle bli mera lönande. Robert Beyer är vidare revisor i Aktiebolaget Svenska Lloyd mot ett årsarvode av 1,333 kronor samt innehar anställning som föreståndare för exportavdelningen hos Aktiebolaget Pripp & Lyckholm mot en årslön av 6,000 kronor. En kamrerare hos sistnämnda bolag har uppgivit, att berörda anställning på grund av ovissa framtidsutsikter för exporten av bolagets tillverkningar finge betraktas som tillfällig. Robert Beyer har uppgivit vissa skulder till sammanlagt belopp av omkring 67,000 kronor samt förklarat, att han hade ytterligare en del skulder, om vilka han icke önskade lämna några upplysningar. Han har år 1933 taxerats för en inkomst av 13,481 kronor.

Beträffande *Emma Andersson* och *Svea Thudén* har utredningen i allt väsentligt bekräftat vad de anfört till stöd för sin ansökning.

Magistraten i Göteborg har i sitt yttrande över Julius Beyers och Robert Beyers ansökning tillstyrkt bifall till densamma.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har anfört:

Länsstyrelsen vitsordade, att både Julius Beyer och Robert Beyer befunne sig i sådan ekonomisk ställning, att de vore i stort behov av den

förmån, varom de gjort framställning. Därest arvskifte nu kunnat av de båda sökandena påfordras efter deras år 1906 avlidna syster, torde med ledning av äldre arvsordningen — utan tagen hänsyn till Pontus Anderssons fördel av bo oskifte samt vad denne borde tillgodoräknas för boets förkovran — sökandena, såsom två av de efterlevande tre syskonen, icke kunnat göra anspråk på större arv än vardera en tredjedel av halva behållningen, 89,613 kronor 53 öre, efter den avlidne svågern, eller 29,871 kronor 17 öre. Även med tillämpning av nya arvslagens grunder skulle å vardera av sökandena kommit att belöpa högst förenämnda belopp, om därvid bortsåges från att boets förkovran efter hustruns död varit mer eller mindre beroende av Pontus Anderssons förvärvsarbete. Länsstyrelsen ansåge framställningen i hög grad förtjäna beaktande och ville i anslutning till det anförda uttala den meningen, att till envar av Julius Beyer och Robert Beyer borde avstås 29,871 kronor 17 öre jämte ränta därå från den 30 december 1932.

Magistraten i Motala, som i likhet med länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län endast uttalat sig angående Julius Beyers och Robert Beyers ansökning, har förklarat sig instämma i nämnda länsstyrelses yttrande.

Länsstyrelsen i Östergötlands län har icke haft något att erinra mot bifall till Julius Beyers och Robert Beyers ansökning i den utsträckning, som i berörda yttrande förordats, varjämte länsstyrelsen hemställt om bifall till Emma Anderssons och Svea Thudéns ansökning.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har den 14 februari 1934 avgivit utlåtande i detta ärende och därvid meddelat, att ämbetet i avbidan på beslut över de föreliggande ansökningarna icke vidtagit några åtgärder för indrivning till arvsfonden av arvet efter Pontus Andersson. Vidare har ämbetet anfört följande:

Vad till en början sökandena Emma Andersson och Svea Thudén vidkomme, befunno sig dessa enligt den i ärendet förebragta utredningen i fattiga omständigheter. Emma Andersson vore dessutom sjuklig. På grund härav och då sökandena därjämte stått Pontus Andersson i livstiden nära, syntes fog finnas för ett efterskänkande till deras förmån av allmänna arvsfondens rätt till viss del av kvarlåtenskapen efter den avlidne.

Beträffande Emma Andersson ansåge ämbetet ett avstående böra få formen av beviljandet av en årlig livränta till henne under hennes återstående livstid. I fråga om storleken av livräntan syntes ett årligt belopp av 900 kronor vara skäligt. Livräntan borde utgå från och med den månad, som infölle näst efter den, varunder kvarlåtenskapen blivit redovisad till allmänna arvsfonden, och av statskontoret utbetalas månadsvis i efterskott. För tiden, innan denna livränta började utgå, borde Emma Andersson erhålla understöd, vilket enligt ämbetets mening borde utgå med samma belopp för år räknat, vartill livräntan bestämts. Jämväl detta understöd syntes böra utgå månadsvis och utbetalas av boutredningsmannen i slutet av månaden med början från och med den månad, varunder hon slutat sin anställning hos stärbuset efter Pontus Andersson, till dess livräntan började utgå.

I fråga om Svea Thudén syntes det ämbetet med hänsyn till upplysta omständigheter skäligt, att till henne avstodes ett engångsbelopp, som enligt ämbetets mening lämpligen borde bestämmas till 2,000 kronor.

Vad därefter anginge Julius Beyer och Robert Beyer ansåge ämbetet, att kvarlåtenskapen icke till någon del borde avstås till förmån för dem. Beträffande Julius Beyer syntes dennes ekonomiska ställning visserligen att döma av i ärendet lämnade uppgifter vara dålig, men då ett bifall helt eller delvis till dennes framställning synbarligen endast skulle föranleda till att hans borgenärer skulle komma i åtnjutande av de till honom avstådda arvsmedlen utan att han själv därigenom bragtes en varaktig hjälp, ansåge ämbetet ansökningen, i vad den rörde honom, icke böra vinna beaktande.

Beträffande Robert Beyer hade några sådana ömmande omständigheter icke visats föreligga, att billighetsskäl talade för avstående till hans förmån av någon del av kvarlåtenskapen.

*Departements-
chefen.*

Varken beträffande Julius Beyer eller Robert Beyer föreligga enligt min mening sådana omständigheter, att något avstående av kvarlåtenskapen efter Pontus Andersson till deras förmån bör komma ifråga.

Däremot synas mig starka skäl tala för att en del av kvarlåtenskapen användes till beredande av understöd åt Emma Andersson och Svea Thudén. Lika med kammaradvokatfiskalsämbetet anser jag understödet åt den förstnämnda böra lämnas i form av en livränta under hennes återstående livstid till årligt belopp av 900 kronor. Då kostnaden för inköp av en sådan livränta enligt vad jag inhämtat skulle uppgå till det ganska avsevärda beloppet av omkring 12,000 kronor, synes — i likhet med vad som skedde i de fall, som avsågos i Kungl. Maj:ts proposition nr 200 till 1931 års riksdag angående avstående av viss del av allmänna arvsfondens rätt till arv efter Erik Magnus Edvard Svedbom — den anordningen böra vidtagas, att erforderligt kapitalbelopp, efter en räntefot av 3 ½ procent uppgående till ungefär 25,700 kronor, överlämnas till särskild förvaltning hos statskontoret, som skall hava att med avkastningen gälda livräntan och sedermera efter livräntetagarens död inleverera det avsatta kapitalet till arvsfonden. De närmare bestämmelser, som kunna finnas erforderliga rörande kapitalets förvaltning med mera, synas böra meddelas av Kungl. Maj:t. Vidare torde, i huvudsaklig överensstämmelse med vad kammaradvokatfiskalsämbetet föreslagit, till Emma Andersson böra ur kvarlåtenskapen utgå understöd, beräknat efter 75 kronor i månaden, för tiden från det hon slutar sin anställning hos Pontus Anderssons dödsbo till dess livräntan börjar utgå.

Beträffande Svea Thudén ansluter jag mig till kammaradvokatfiskalsämbetets förslag att till henne bör utgå ett engångsbelopp av 2,000 kronor.

I anslutning till vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att av den allmänna arvsfonden tillkommande kvarlåtenskapen efter disponenten Pontus Andersson från Motala må avstås

dels vad som åtgår för beredande av livränta åt Emma Andersson med 900 kronor om året under hennes återstående livstid,

dels vad som erfordras för beredande därutöver av understöd åt henne med 75 kronor i månaden för tiden från det hon slutar sin anställning hos Pontus Anderssons dödsbo till dess livräntan börjar utgå,

dels ock ett belopp av 2,000 kronor till Svea Thudén.

7:o.

Rätten till arv efter Lovisa Söderström från Skellefteå socken. Den 24 mars 1933 avled Lovisa Söderström från Stämningssgården i Skellefteå socken av Västerbottens län utan att, såvitt en efter henne upprättad bouppteckning utvisar, efterlämna någon arvsberättigad släkting. Behållningen i boet utgjorde enligt bouppteckningen 15,789 kronor 58 öre. Den 10 augusti 1933 godkände kammaradvokatfiskalsämbetet ett av Lovisa Söderström den 13 januari 1929 upprättat testamente av innehåll, att tre särskilda legat å tillhopa 1,200 kronor skulle utgå av hennes kvarlåtenskap. Den till allmänna arvsfonden sedermera redovisade behållningen i boet utgjorde 14,382 kronor 78 öre.

I en till Kungl. Maj:t ställd, till länsstyrelsen i Västerbottens län ingiven skrift hava arbetaren Nils Gustaf Söderström i Stämningssgården och änkan Kristina Karolina Lövgren i Ursviken, Skellefteå socken, vilka båda varit kusiner till Lovisa Söderström, anhållit, att en del av det allmänna arvsfonden tillfallna arvet efter henne måtte avstås till förmån för dem. Till stöd för ansökningsen har åberopats, att sökandena befunne sig i fattiga omständigheter och att Lovisa Söderström mot slutet av sin levnad skulle hava fällt vissa yttranden, varav sökandena fått den uppfattningen, att de skulle bliva ihågkomna i hennes testamente.

Länsstyrelsen har med eget yttrande den 27 december 1933 till kammaradvokatfiskalsämbetet överlämnat i ärendet införskaffad utredning. Av denna framgår bland annat följande:

Nils Gustaf Söderström, som vore född 1865, ägde en jordbruksfastighet i Stämningssgården med ett taxeringsvärde av 3,000 kronor. Hans skulder utgjordes av ett lån i Skellefteå sparbank å 900 kronor. Söderström hade under senare år saknat fast arbetsanställning. Under 1932 hade han haft en inkomst av 600 kronor, och under 1933 hade han haft tillfälligt arbete i tre månader. Söderström vore änkling och hade hos sig anställd en hushållerska med en lön av 25 kronor i månaden.

Kristina Karolina Lövgren vore född 1846. Hon levde i små ekonomiska omständigheter, bodde hos en son samt vore för sitt uppehälle beroende av en pension å 140 kronor 40 öre om året, som hon erhöles enligt lagen om allmän pensionsförsäkring, samt av bidrag från sina barn.

Ingen av sökandena hade, så vitt utredningen givit vid handen, umgåtts med Lovisa Söderström eller på annat sätt stått henne nära. Lovisa Söderström hade i livstiden icke haft närmare beröring med någon utan levat för sig själv ända till dagarna närmast före sin död, då hon vårdats av andra personer än sökandena.

Länsstyrelsen har med hänsyn till den förebragta utredningen om sökandenas ekonomiska förhållanden funnit ansökningen vara värd allt behjärtande.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har i utlåtande den 15 januari 1934 anfört i huvudsak följande:

Av utredningen framginge, att sökandena varit kusiner till den avlidna samt att de befunne sig i små ekonomiska omständigheter. Stadgandet i 5 kap. 3 § i lagen den 8 juni 1928 om arv finge därför anses vara tillämpligt å sökandena, varför ämbetet ansåge ansökningen vara förtjänt av beaktande. Beträffande storleken av de andelar av kvarlåtenskapen, som vid ett efterskänkande borde tillerkännas sökandena, utgjorde enligt ämbetets mening den arvsordning, som gällde innan nämnda lag trätt i kraft, en lämplig grundval för beräkning av dessa andelar. Enligt denna arvsordning skulle Nils Gustaf Söderström hava bekommit $\frac{1}{36}$ och Kristina Karolina Lövgren $\frac{1}{12}$ av behållningen i boet efter den avlidna. Ämbetet tillstyrkte förty, att av behållningen i boet efter Lovisa Söderström till sökandena efterskänktes andelar av nyssberörda storlek.

Departements-
chefen

På grund av vad i ärendet förekommit finner jag skäligt, att någon del av kvarlåtenskapen efter Lovisa Söderström efterskänkes till förmån för sökandena. Mot kammaradvokatfiskalsämbetets förslag beträffande storleken av de andelar av kvarlåtenskapen, som böra tillerkännas sökandena, har jag icke något att erinra.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att av det allmänna arvsfonden tillfallna arvet efter Lovisa Söderström från Stämningsgården i Skellefteå socken må avstås en trettiosjättedel till Nils Gustaf Söderström och en tolfthedel till Kristina Karolina Lövgren.

Vad föredragande departementschefen ovan under punkterna 1:o—7:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

R. Borgström.